

Temyiz Mahkemesi Teşkilâtına dair 1221 sayılı Kanunun 2020 sayılı Kanunla değişik 1 ve 5 nci ve 5458 sayılı Kanunla değişik 3 ncü maddelerinin değiştirilmesi ve 4 ncü maddesine bir fıkraya eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve Adalet Komisyonu raporu (1/290)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 2179

22 . XII . 1951

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Temyiz Mahkemesi Teşkilâtına dair 1221 sayılı Kanunun 2020 sayılı Kanun ile değişik 1 ve 5 nci ve 5458 sayılı Kanun ile değişik 3 ncü maddelerinin değiştirilmesi ve 4 ncü maddesine bir fıkraya eklenmesi hakkında Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 15 . XII . 1951 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

A. Menderes

GEREKÇE

Yargıtaya gelen işlerin her sene muntazaman artması yüzünden bilhassa hukuk dairelerinde olağanüstü mesai ile dahi işleri karşılamaya imkân kalmamıştır. Temyiz teşkilâtına dair 1221 sayılı Kanununun değişik 5 nci maddesine dayanılarak muayyen zamanlarda sıkışık durumda bulunan bazı dairelerden bir kısım dosyalar alınıp başka dairelere verilmek suretiyle o dairelerin durumu ıslah edilmek istenmiş ise de; bu hal o dairelere yenniden gelen işlerin birikmesine engel olmadığı gibi kendisine dosya verilen dairelerin asli vazifelerini ehemmiyetli surette sarsmış, diğer taraftan içtihat ihtilâflarının artmasına sebep olmuştur. Son senelerde gayrimenkule mütaallik aynî haklara ait asliye mahkemelerinden verilen hüküm ve kararların temyiz mercii olan Birinci Hukuk Dairesine gelen işlerin kemiyet ve keyfiyeti mevcut teşkilât ile bu dairedeki terakümün önlenmesini imkânsız bir hale getirmiş, dosyaların senelere tetkik sırası beklemesi ise iş sahiplerinin haklı şızlanmalarına sebebiyet vermiştir.

Bu sebeple Yargıtay teşkilâtının genişletilmesi ve hukuk dairelerine iki dairenin ilâvesi bir zaruret halini almış bulunmaktadır.

1221 sayılı Kanunun 2020 sayılı Kanunla değişik birinci maddesi bu esas dâhilinde değiştirilmiş (Beş hukuk dairesi) yerine (Yedi hukuk dairesi) konulmuş ve dairelerin vazifeleri yalnız bu maddede zikredilen temel kanunlarla muayyen hususlara munhasır olmayıp hususi kanunlar tarafından da Yargıtay dairelerine vazife verildiğinden maddeye (Mahsus kanunlarla) sözü ilâve edilmiştir.

Yargıtay Hukuk, Ticaret ve İflâs daireleri arasında vazife taksimini gösteren değişik üçüncü madde, Hukuk daireleri adedi yediye çıkarıldığıнын göz önünde tutularak değiştirilmiş ve her dairenin vazifesi yeniden tâyin ve tanzim olunmuştur.

Dairelerin vazifelerini tâyinde: a) Birinci Hukuk Dairesinin vazifesini azaltmak, b) Çeşitli

mahkemelerden verilen kararlardan mahiyet itibariyle aynı olan işleri bu dairede toplamak c) Her daireye intikal edecek işler arasında kemiyet ve keyfiyet bakımından muvazene temin etmek maksadı güdülmüş ve 1951 yılında Yargıtay Hukuk ve Ticaret daireselerine gelen işlerin eded ve mahiyeti göz önünde tutulmuştur.

Gayrimenkule mütaallik aynı haklara ait asliye mahkemelerinden verilen hüküm ve kararlar, Birinci Hukuk Dairesi vazifesi içinde bulunmakla beraber bu nevi hüküm ve kararlardan bir kısmı aile ve miras hukuku münasebetinden mütevellit ihtilâfa taallük etmesi bakımından İkinci Hukuk Dairesinin vazifeleri içinde bulunduğundan her türlü tereddüdü izale etmek maksadiyle bu gibi işlerin Birinci Hukuk Dairesinin vazifeleri dışında kaldığı işaret edilmiş ve 4783 sayılı Kanunun 17 nci maddesiyle Beşinci Hukuk dairesine mevdu asliye işleri, tesise, kaynaklara, hususi ve umumi sulara, şuf'a, iştirâ, vefa haklarına mütaallik dâvalar hakkında asliye mahkemelerinden verilen hüküm ve kararlar, zilyedliğe dayanılarak gayrimenkulün aynı hakkında açılan dâvalara ve gayrimenkul tescil dâvalarına, kadastro ve tapu tahriri ve tapulama işlerinden doğan nizalara mütaallik olup asliye mahkemelerinden ve özel mahkemelerden verilen hüküm ve kararlar bu dairenin vazifeleri dışında bırakılmış ve bu suretle Birinci Hukuk Dairesinin işleri ehemmiyetli surette azaltılmıştır.

İkinci Hukuk Dairesi: Esas itibariyle şahsi, aile ve miras hukukuna ait işlerle vazifelendirilmiş ve fakat bu kere mirasçılar arasındaki menkul ve gayrimenkul taksim ve şüyuun giderilmesi ve mirasçılar arasındaki gayrimenkul tescili dâvalarına müteallik hüküm ve kararla bu dairenin vazifeleri dışında bırakılmak suretiyle bu daire işlerinin azalması temin edilmiştir. Mer'i kanunda İkinci Hukuk Dairesinin vazifesi gösterilirken nafaka, vesayet, kayyımlik, müşavirlik, ölüme bağlı tasarruflardan bahsedilmiş ise de; (Aile ve miras hukuku tâbiri bunları da ihtiva ettiği cihetle ayrıca tekrarına lüzum ve mahal görülmemiştir.

Üçüncü Hukuk Dairesi: Sulh mahkemelerinden verilen hüküm ve kararların esas tetkik merciidir. Evvelce olduğu gibi bunlardan şahsi aile ve miras hukukuna ve gayri menkule müteallik aynı haklara ve ticarete ait işler bu dairenin vazifesi dışında bırakıldığı gibi kira bağtından doğan tahliye dâvaları ve 5458 sayılı Kanun ile bu daireye verilen nişan bozmadan doğan dâvalar ve nüfus kayıtlarının düzeltilmesi dâvaları bu daireden alınmıştır. Bilhassa tahliye dâvaları bu dairenin vazifesi dışında bırakılmakla daire işlerinde esaslı bir ferahlık temin edilmiştir.

Dördüncü Hukuk Dairesi: Asliye mahkemelerinden verilen hüküm ve kararların esas tetkik merciidir. Diğer dairelerin vazifeleri dışında kalan asliye hüküm ve kararlarını tetkik edecektir. Mer'i kanunda olduğu gibi dâvanın nakli, yargıcin reddi, merci tâyini yine bu dairenin vazifeleri içinde bırakılmış ve bu kere kamulaştırılmadan mütevellit dâvalara ait hüküm ve kararlar bu daireden alınmıştır.

Beşinci Hukuk Dairesinin esas vazifesi: 4784 sayılı Kanunun 17 nci maddesiyle kendisine verilen işlerle sulh mahkemelerinden verilen ve gayrimenkule mütaallik aynı haklara ait hüküm ve kararları incelemektedir.

Birinci Hukuk Dairesine ait işlerde olduğu gibi sulh mahkemesinden verilen ve gayrimenkule mütaallik bir kısım işler bu daireden alınmış ve buna karşılık Dördüncü Hukuk Dairesinden alınan kamulaştırma işleri bu daireye verilmiştir.

Ticaret Dairesinin vazifesi : Esas itibariyle mer'i kanuna uygun olarak tesbit edilmiş yalnız ticaret mahkemelerinden veya ticaret sıfatıyla sulh ve asliye mahkemelerinden verilen ve kira bağıtına müstenit tahliye dâvalarına mütaallik hüküm ve kararlar bu dairenin vazifeleri dışında bırakılmıştır. Bu suretle bu daire işlerinin azaltılması temin edilmiştir.

İcra ve İflâs Dairesinin vazifeleri : Mer'i kanunda olduğu gibi bırakılmıştır.

Altıncı ve Yedinci Hukuk dairelerinin vazifeleri tahdidi bir şekilde tesbit edilmiştir. Şöyle ki :

Mer'i kanuna göre Birinci Hukuk Dairesinin vazifesi içinde bulunan tesise mütaallik hüküm ve kararlarla Birinci ve Beşinci Hukukun vazifeleri içinde bulunan kaynaklara ve sulara, şuf'a, iştirâ ve vefa haklarına, İkinci ve Beşinci Hukukun vazifeleri içinde bulunan taksim ve şüyuun giderilmesi dâvalarına, Üçüncü, Dördüncü Hukuk ve ticaret dairelerinin vazifeleri içinde bulunan tahliye

dâvalarına, ve Üçüncü Hukuk Dairesinin vazifesi içinde bulunan nişan bozmadan mütevellit dâvalara nüfus kayıtlarının düzeltilmesi, ad değiştirme dâvalarına mütaallik hüküm ve kararlar, Altıncı Hukuk Dairesinin vazifesi içine alınmıştır. Bu işlerin siklet merkezini taksim ve şüyuun giderilmesi, tahliye ve şuf'a dâvaları teşkil etmektedir. Diğer işler aded itibariyle daireyi fazla işgal edecek durumda değildir. Sulh, asliye, ticaret mahkemelerinden verilen ve aynı mahiyette bulunan işlerin bu suretle bir dairede toplanmasıyla içtihad ihtilâflarının mümkün olduğu kadar azaltılması sağlanmıştır.

Yedinci Hukuk Dairesine : Mer'i kanuna göre Birinci ve Beşinci Hukuk dairelerinin vazifeleri içinde bulunan ve zilyedliğe dayanan gayrimenkul dâvaları hakkında sulh ve asliye mahkemelerinden verilmiş hüküm ve kararlarla Birinci, İkinci ve Beşinci dairelerin vazifeleri içinde bulunan gayrimenkul tesciline ait dâvalar, kadastro ve tapu tahrir işleri ve Tapulama Kanunu ile ilgili dâvalar hakkında çeşitli mahkemelerden verilen hüküm ve kararlar bırakılmıştır.

Bu işlerin siklet merkezini kadastro ve tapu tahrir işleri ile tapulama ve tescil işleri teşkil etmektedir. Yargıtay esas defterlerinde zilyedliğe müstenit dâvalar menî müdahale dâvaları arasında tesbit edildiği için zilyedlik dâvalarının adedini ayrıca tâyine imkân olmamıştır. Çeşitli mahkemelerden gelen aynı mahiyetteki işleri bu dairede toplamakla içtihad ihtilâflarının mümkün olduğu kadar önleneyeceği umulmaktadır.

Mer'i kanunda daireler arasında çıkan aidiyet ihtilâflarının hal usulü tâyin edilememiştir. Bu sebeple iki daire arasında bu yolda bir ihtilâf çıktığı takdirde içtihadı birleştirme yoluna gidilmektedir. Yargıtay bir kül olduğuna ve bir işinşu veya bu dairede görülmesi maddî hukuk bakımından önemli bulunmadığına ve içtihadı birleştirme yoluna gidilmesi işleri geciktirdiğine ve genel kurulun işlerini çoğalttığına binaen aidiyeti ihtilâflarının halli birinci başkanın başkanlığı altında toplanacak daire başkanlarına bırakılmış kanunun üçüncü ve dördüncü maddelerine bunu sağlayacak yeni fıkralar eklenmiştir.

İncelenen iş cetvellerine ve yapılan tahminlere göre hukuk daireleri arasında bu şekilde vazife taksimi her daireye muvazeneli iş intikalini temin edecektir. Ancak: birçok sebep ve saikler altında Yargıtaya gelen muhtelif mahiyette işler arasındaki muvazenenin bozulması bâzi dairelere bugünkü durum ile mukayese edilemeyecek derecede çok veya az iş intikal etmesi mümkün görülmektedir. Meselâ Millî Korunma Kanununun üzerinde yapılacak bir tadil tahliye dâvalarını azaltacak ve kadastro ve tapulama işlerinin genişletilmesi ve hızlandırılması da bunlarla ilgili dâvaları artıracak ve buna karşılık zilyedlikten mütevellit dâvalara makûs bir tesir yapacaktır. Bu gibi hallerde Teşkilât Kanunu üzerinde yeniden tadilât yapmak zarureti baş gösterecektir.

Her ne kadar bâzi dairelere tahminin üstünde iş intikali hali göz önünde tutularak mer'i kanunda beşinci maddenin üçüncü fıkrası sevk edilmiş ise de tatbikatta bu fıkra hükmü yanlış tefsirlere yol açmış ve iş mahiyeti gözetilmeksizin bir kısım dairelerden dağıtılmak şeklinde ve muvakkat mahiyette muameleler yapılmıştır.

Yanlış tatbikleri ve muayyen iş terakümünü esaslı şekilde önlemek ve zaman zaman teşriî ve idari mercileri işgal etmemek maksadiyle beşinci maddenin üçüncü fıkrası yeniden gözden geçirilerek tadil olunmuştur. Yapılan değişiklik ile tatbikatta olduğu gibi bir daireye fazla gelen işlerden belli sayıda bir miktarının diğer bir daireye verilmesi yerine bu daire vazifesine giren işlerden bir kısmını nevi ve mahiyet itibariyle tamamıyla o daireden alarak diğer dairenin asli vazifesi meyanına konması ve takvim senesi başında Yargıtay Birinci Başkanının başkanlığı altında cezaya ait işlerde Yargıtay Ceza daireleri başkanlarından ve hukuk ve ticaret ve iera ve iflâsa ait işlerde bu daireler başkanlarından teşekkül eden kurul tarafından bir kısım vazifelerin diğer daireye verilmesi ve keyfiyet alâkâlılara haberdar edilmesi temin için de Resmî Gazete ile ilân olunması esası kabul edilmiştir. Bu suretle daireler arasında vazife tevziine devamlı muvazene sağlanmıştır.

Yargıtay daireleri arasında yeniden vazife bölümü yapıldığına göre Yargıtaya intikal etmiş

olup da henüz karara bağlanmamış olan işler hakkında ne gibi bir işlem yapılacağı üzerinde durulmuştur.

Yeni vazife bölümünün eski işler üzerindeki tesiri doktrinde münakaşa konusu olmaktadır. Bu hususta her türlü tereddüdü bertaraf etmek maksadiyle muvakkat madde sevk edilmesinde zaruret görülmüştür.

Müterakim işleri yeni dairelere derhal intikal ettirmek için elde bulunan ve henüz karara bağlanmamış olan işlerin bu kanun ile vazifelendirilen dairelere devri bu kanun ile güdülen gayeyi sağlayacak durumdadır.

Karar tashihi ve tavzih istemlerinin tashihi ve tavzihi istenen kararı veren dairece incelenmesi lüzumuna Hukuk Usul Muhakemeleri Kanununa uygun olarak takdimen işaret olunmuştur.

Adalet Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Adalet Komisyonu

Esas No. 1/290

Karar No. 18

8. I. 1952

Yüksek Başkanlığa

Temyiz Mahkemesi Teşkilâtına dair 1221 sayılı Kanunun 2020 sayılı Kanunla değişen bir ve beşinci ve 5458 sayılı Kanunla değişen 3. ncu maddesinin değiştirilmesi ve dördüncü maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 15. XII. 1951 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulmasına karar verilen kanun tasarısı komisyonumuza havale edilmekle Adalet Bakanı hazır olduğu halde incelendi. Hükümet mümessili tasarinın esbabı mucibesini izah etti. Esasen tasarı gerekçesinde uzun boylu ifade edildiği ve hile bilhassa hukuk mahkemele- rindeki işlerin çokluğu ve Yargıtay daireleri- nin bugünkü ihtiyaca cevap verecek adedden noksan olduğu için Yargıtaya gelen işlerin uzun müddet mezkûr dairelerde kaldığı ve hu- kuki ihtilâfların bu sebeple kısa bir zamanda hal ve intacına imkân bulunamamasından mü- tevellit şikâyetlerin çoğaldığı bir realite haline gelmiş olması sebebiyle, Yargıtaya iki daire daha ilâve edilmesiyle yeniden yapılan vazife taksimini havi kanun tasarısının büyük bir ih- tiyaca cevap vereceği kanaatini vermiş bulun- maktadır.

Tasarının birinci maddesinde evvelce beş hukuk, beş ceza, bir ticaret ve bir icra ve iflâs dairesinden teşekkül eden Temyiz Mahkemesi hukuk dairelerinin yediye çıkarıldığı ve vazifelerinin bu kanun ile hukuk ve Ceza Muha- kemeleri Usulü kanunlarıyla ve icra ve iflâs Kanuniyle muayyen olduğu yazılı bulunmak- tadır.

Tasarının ikinci maddesiyle Hukuk daire- lerinin vazifeleri tatbikatta görülen ihtiyaçla- ra göre yeni baştan ayarlanmış ve üçüncü mad- desiyile Yargıtay Ceza daireleri arasında çıkan aidiyet ihtilâflarının hal şekli gösterilmiş bu- lunmaktadır.

Tasarının dördüncü maddesiyle Yargıtay Birinci Başkanının Genel Kurula başkanlık edeceğini ve bu kurullara verilen vazifeleri tan- zim ve üyeleri dairelere tefrik ve icabında işi çok olan dairelere diğer dairelerden muvak- kat üye verilebileceğini ve sene içinde mütat çalışmalarla bir takvim yılında bitirilemeyen iş- lerin diğer dairelere ne yolda tevzi edileceğini açıklamakta ve geçici maddé ile de bu kanunun yürürlüğe girdiği anda henüz karara bağlanma- mış olan işlerin kanun ile vazifelendirilen daire- lerine tevdi usulleri zikredilmiş bulunmaktadır.

Tasarının beşinci maddesi kanunun yürürlüğe girmesi tarihini ve altıncı maddesi de kanun hü- kümlerinin Adalet Bakanlığınca yürütüleceğini ifade etmektedir.

Tasarının ikinci maddesinin ikinci fıkrasında- ki (aksine) kelimesinin (hilâfına) olarak, ve yine aynı maddenin altıncı daireye ait vazifeleri teba-

rüz ettiren kısımlarda, (nüfus kütüğü kayıtlarının) ibaresi yerine (nüfus kütüğü ve yaş kayıtlarının) ibaresinin ikamesine ve yedinci daireye ait kısımda da (savunma sebebi ne olursa olsun) cümlesinin kaldırılması ve icra iflâs dairesinin vazifelerine ait kısımda da (oy çokluğuyla) kelimelerinin kaldırılması ve üçüncü maddedeki (oy çokluğuyla) kelimelerinin de kaldırılması suretiyle yukarıda bertafsil izah edilen kanun tasarısı Hükümetin de esbabı mucibesinde zikredilen mucip sebeplere dayanılarak kabul edilmiş olmakla beraber komisyonumuz bu tasarının temyiz mahkemesinin teşkilâtına ait olup kadro kısmı ayrıca bir kanunla gelmiş ve komisyonumuzdan geçerek Bütçe Komisyonuna tevdi için Yüksek Başkanlığa gönderilmiş olduğunu nazarı itibara alarak, bu tasarının ise Bütçe Komisyonu ile her hangi bir ilgisini müşahede etmediğinden mezkûr komisyona havale edilmeden doğrudan öncelik ve ivedilikle görüşülmesi ricasiy-

le Heyeti Umumiyyeye havalesi cihetini karar altına almıştır.

Kamutayın yüce tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Adalet K. Başkanı	Sözcü	Kâtip
İzmir	Manisa	Balıkesir
<i>Halil Özyörük</i>	<i>Semi Ergin</i>	<i>Vacid Asena</i>
Amasya	Ankara	Ankara
<i>İsmet Olgaç</i>	<i>Hâmid Ş. İnce</i>	<i>O. T. İttekin</i>
Ankara	Bingöl	Çoruh
<i>O. Ş. Çiçekdağ</i>	<i>M. N. Okcuoğlu</i>	<i>M. Güney</i>
Edirne	Erzurum	Gümüşane
<i>M. Enginün</i>	<i>Enver Karan</i>	<i>H. Tokdemir</i>
İçel	İstanbul	İstanbul
<i>Şahap Tol</i>	<i>F. H. Demirelli</i>	<i>Ahilya Moshos</i>
Kars	Konya	Kütahya
<i>A. Çetin</i>	<i>M. Obuz</i>	<i>S. S. Nasuhoğlu</i>
Mardin	Sivas	Yazgad
<i>M. K. Boran</i>	<i>N. Ertürk</i>	<i>N. Ü. Alçık</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Temyiz Mahkemesi Teşkilâtına dair 1221 sayılı Kanununun 2020 sayılı Kanun ile değişen 1 ve 5 nci ve 5458 sayılı Kanun ile değişen 3 ncü maddelerinin değiştirilmesi ve 4 ncü maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Temyiz Mahkemesi Teşkilâtına dair 11 Nisan 1928 tarih ve 1221 sayılı Kanununun 25 Haziran 1932 tarih 2020 sayılı Kanun ile değişen birinci maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir :

Yargıtay yedi Hukuk, beş Ceza bir Ticaret ve bir İcra ve İflâs dairesinden müteşekkil olup dairelerden her birinin vazifesi bu kanun ve Hukuk ve Ceza Dâvaları Usulü Muhakemeleri Kanunu ve İcra ve İflâs Kanunu ve mahsus kanunlarla muayyendir.

MADDE 2. — Temyiz Mahkemesi Teşkilâtına dair 11 Nisan 1928 tarih 1221 sayılı Kanununun 19 Aralık 1949 tarih ve 5458 sayılı Kanun ile değişen üçüncü maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir :

Mahsus kanunda aksine bir hüküm bulunmadığı takdirde Hukuk dairelerinden :

Birincisi : Gayrimenkule mütaallik aynı haklara ait asliye mahkemelerinden verilip de İkinci, Beşinci, Altıncı, Yedinci Hukuk dairelerinin vazifeleri dışında kalan hüküm ve kararları;

İkincisi : Şahıs aile ve miras hukukuna ait sulh ve asliye mahkemelerinden verilip de Altıncı ve Yedinci Hukuk dairelerinin vazifeleri dışında kalan hüküm ve kararları;

Üçüncüsü : Sulh mahkemelerinden verilip de İkinci, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Hukuk ve Ticaret dairelerinin vazifeleri dışında kalan hüküm ve kararları.

Dördüncüsü : Asliye mahkemelerinden verilip de menkule mütaallik aynı haklara ve borçlar hukukuna ait hüküm ve kararlarla dâvanın nakli ve Yargıcın reddi ve Hukuk ve Ticaret ve İcra işlerine ait merci tâyini hususlarını ve Asliye mahkemelerinden verilen ve diğer dairelerin vazifeleri dışında kalan hüküm ve kararları.

Beşincisi : 4784 sayılı Kanununun 17 nci maddesi hükmü saklı kalmak üzere gayrimenkule mütaallik aynı haklara ait Sulh mahkemelerinden verilip de Altıncı ve Yedinci Hukuk dairelerinin vazifeleri dışında kalan hüküm ve karar-

ADALET KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Temyiz Mahkemesi teşkilâtına dair 1221 sayılı Kanununun 2020 sayılı Kanunla değişen 1 ve 5 nci ve 5458 sayılı Kanunla değişen üçüncü maddelerinin değiştirilmesi ve 4 ncü maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında Kanun

MADDE 1. — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Temyiz Mahkemesi teşkilâtına dair 11 Nisan 1928 tarih ve 1221 sayılı Kanununun 19 Aralık 1949 tarih ve 5458 sayılı Kanun ile değişen 3 ncü maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir.

Mahsus kanununda hilâfına bir hüküm bulunmadığı takdirde Hukuk dairelerinden :

Birincisi : Gayrimenkule mütaallik aynı haklara ait asliye mahkemelerinden verilip de ikinci, Beşinci, Altıncı, Yedinci Hukuk dairelerinin vazifeleri dışında kalan hüküm ve kararlar,

İkincisi : Şahıs, aile ve miras hukukuna ait Sulh ve Asliye mahkemelerinden verilip de Altıncı ve Yedinci Hukuk dairelerinin vazifelerinin, dışında kalan hüküm ve kararları.

Üçüncüsü : Sulh mahkemelerinden verilip de, İkinci, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Hukuk ve Ticaret dairelerinin vazifeleri dışında kalan hüküm ve kararları.

Dördüncüsü : Asliye mahkemelerinden verilip de menkule mütaallik aynı haklara ve borçlar hukukuna ait hüküm ve kararlarla dâvanın nakli ve yargıcın reddi ve hukuk ve ticaret ve icra işlerine ait merci tâyini hususlarını ve Asliye mahkemelerinden verilen ve diğer dairelerin vazifeleri dışında kalan hüküm ve kararları,

Beşincisi : 4784 sayılı Kanununun on yedinci maddesi hükmü saklı kalmak üzere gayri menkule mütaallik aynı haklara ait Sulh mah-

ları ve kamulaştırmadan mütevellit dâvalara ait sulh ve asliye mahkemelerinden verilen hüküm ve kararları.

Altıncısı : Tesise mütaallik hüküm ve kararlarla sulh ve asliye mahkemelerinden verilip de kaynaklara; hususi ve umumi sulara; şuf'a, iş-tira ve vefa haklarına, hissedarlar ve mirasçılar arasındaki menkul ve gayrimenkul taksim ve şüyuun giderilmesi dâvalarına ve sulh, asliye ve ticaret mahkemelerinden verilip de kira bağtından doğan tahliye dâvalarına ve tahliye ile birlikte görülen kira bedeli ve tazminat dâvalarına ve nişan bozmadan doğan hediyelerin iadesi ve tazminat dâvalarına ve nüfus kütüğü kayıtlarının düzeltilmesi ve öz ve soy adlarının değiştirilmesi dâvalarına mütaallik hüküm ve kararlara.

Yedincisi: Savunma sebebi ne olursa olsun zilyedliğe dayanılarak gayrimenkulün aynı hakkında açılan dâvalara mütaallik Sulh ve Asliye mahkemelerinden verilen hüküm ve kararları, gayrimenkul tesciline dair açılan dâvalar hakkında Sulh ve Asliye mahkemelerinden verilen hüküm ve kararları ve 2613 sayılı Kadastro ve Tapu Tahrir Kanununun 27 nei maddesinde yazılı nizalar hakkında Sulh ve Asliye mahkemeleriyle 5572 sayılı Kanuna dayanılarak görevlendirilen asliye yargıçları tarafından verilen hüküm ve kararları ve 5602 sayılı Tapulama Kanunu ile teşkil edilmiş olan Gezici Arazi Kadastro mahkemeleri tarafından verilen hüküm ve kararları.

Ticaret Dairesi Sulh ve Asliye ve Ticaret mahkemelerinden ticarete mütaallik verilmiş olan hüküm ve kararlardan Altıncı Hukuk ve İcra ve İflâs dairelerinin vazifeleri dışında kalan hüküm ve kararları.

İcra ve İflâs Dairesi: İcra takipleri hukukuna ve iflâsa dair Asliye ve Ticaret mahkemeleri ile İcra tetkik mercilerinden verilen kararla İcra tetkik mercilerinin verecekleri cezai hüküm ve kararları;

Tetkik ve rüyet eder.

Yargıtay Hukuk, Ticaret ve İcra ve İflâs daireleri arasında çıkan aidiyet ihtilâflarını Yargıtay Birinci Başkanının Başkanlığı altında Hukuk daireleriyle Ticaret ve İcra ve İflâs daireleri başkanlarından teşekkül eden kurul halleder. Oy çokluğu ile verilen kararlar kesindir.

kemelerinden verilip de Altıncı ve Yedinci hukuk dairelerinin vazifeleri dışında kalan hüküm ve kararları ve kamulaştırmadan mütevellit dâvalara ait Sulh ve Asliye mahkemelerinden verilen hüküm ve kararları,

Altıncısı : Tesise mütaallik hüküm ve kararlarla sulh ve asliye mahkemelerinden verilip de kaynaklara; hususi ve umumi sulara, şuf'a, iş-tira ve vefa haklarına hissedarlar ve mirasçılar arasındaki menkul ve gayrimenkul taksim ve şüyuun giderilmesi dâvalarına ve sulh, asliye ve ticaret mahkemelerinden verilip de kira bağtından doğan tahliye dâvalarına ve tahliye ile birlikte görülen kira bedeli ve tazminat dâvalarına ve nişan bozmadan doğan hediyelerin iadesi ve tazminat dâvalarına ve nüfus kütüğü ve yaş kayıtlarının düzeltilmesi ve öz ve soyadlarının değiştirilmesi dâvalarına mütaallik hüküm ve kararlara,

Yedincisi: Zilyedliğe dayanılarak gayrimenkulün aynı hakkında açılan dâvalara mütaallik sulh ve asliye mahkemelerinden verilen hüküm ve kararları gayrimenkul tesciline dair açılan dâvalar hakkında sulh ve asliye mahkemelerinden verilen hüküm ve kararları ve 2613 sayılı Kadastro ve Tapu Tahrir Kanununun 27 nei maddesinde yazılı nizalar hakkında sulh ve asliye mahkemeleriyle 5572 sayılı Kanuna dayanılarak görevlendirilen asliye yargıçları tarafından verilen hüküm ve kararları ve 5602 sayılı Tapulama Kanunu ile teşkil edilmiş olan Gezici Arazi Kadastro mahkemeleri tarafından verilen hüküm ve kararları,

Ticaret dairesi : Sulh ve asliye ticaret mahkemelerinden ticarete mütaallik verilmiş olan hüküm ve kararlardan altıncı hukuk ve icra ve iflâs dairelerinin vazifeleri dışında kalan hüküm ve kararları,

İcra ve iflâs daireleri : İcra takipleri hukukuna ve iflâsa dair asliye ve ticaret mahkemeleri ile icra tetkik mercilerinden verilen kararla icra tetkik mercilerinin verecekleri cezai hüküm ve kararları tetkik ve rüyet eder. Yargıtay Hukuk, Ticaret ve İcra ve İflâs daireleri arasında çıkan aidiyet ihtilâflarını, Yargıtay Birinci Başkanının başkanlığı altında hukuk daireleri ile ticaret ve icra ve iflâs daireleri başkanlarından teşekkül eden kurul halleder.

Oylarda müsavet halinde birinci başkanın bulunduğu taraf tercih olunur.

MADDE 3. — Temyiz Mahkemesi teşkilâtına dair 11 Nisan 1928 tarih ve 1221 sayılı Kanunun 19 Aralık 1949 tarih ve 5458 sayılı Kanun ile değişen 4 ncü maddesine aşağıda fıkra eklenmiştir.

Yargıtay Ceza daireleri arasında çıkan aidiyet ihtilâflarını Yargıtay Birinci Başkanının başkanlığı altında Ceza daireleri başkanlarından teşekkül eden kurul halleder. Oy çokluğuyla verilen kararlar kesindir.

Oylarda müsavet halinde Birinci Başkanın bulunduğu taraf tercih olunur.

MADDE 4. — Temyiz Mahkemesi teşkilâtına dair 11 Nisan 1928 tarih ve 1221 sayılı Kanunun 2020 sayılı Kanun ile değişen 5 ncü maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Yargıtay Birinci Başkanı Genel kurullara başkanlık ve bu kurullara mevdu vazifeleri tanzim ve üyeleri dairelere tefrik ve icabında iş nispeten çok olan dairelere diğerlerinden muvakkaten üye sevkeder.

Başkanların vazife ifa edecekleri dairenin tâyin ve tebdili Birinci Başkanın mütâlâası alındıktan sonra Adalet Bakanı tarafından yapılır.

Dairelerden birine sene içinde gelen işler mütat çalışmalar ile karşılanamıyacak derecede çok olursa takvim senesi başında Yargıtay Birinci Başkanının başkanlığı altında cezaya ait işlerde Yargıtay Ceza daireleri başkanlarından, hukuk ve ticaret ve iera ve iflâsa ait işlerde bu daireler başkanlarından teşekkül eden kurul tarafından dairelerin görmekte oldukları iş münasebeti gözetilerek o dairenin bir kısım vazifesi nev'i ve mahiyeti itibariyle tamamen diğer bir daireye verilir.

Bu kurul kararlarını çoğunlukla ittihaz eder. Oylarda müsavet halinde Birinci Başkanın bulunduğu taraf tercih olunur. Karar Adalet Bakanının tasvibiyle yürürlüğe girer ve Resmî Gazete ile ilân olunur.

Birinci başkanın göstereceği lüzum üzerine Başkan veya üyelerden biri veya birkaçı Genel Kurul vazifelerinde kendisine muavenet eder.

Verilen kararlar kesindir.

Oylarda müsavet halinde birinci başkanın bulunduğu taraf tercih olunur.

MADDE 3. — Temyiz Mahkemesi Teşkilâtına dair 11 Nisan 1928 tarih ve 1228 sayılı Kanunun 19 Aralık 1949 tarih ve 5458 sayılı Kanunla değişen dördüncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir :

Yargıtay Ceza daireleri arasında çıkan aidiyet ihtilâflarını Yargıtay Birinci Başkanının başkanlığı altında ceza daireleri başkanlarından teşekkül eden kurul halleder. Verilen kararlar kesindir.

Oylarda müsavet halinde birinci başkanın bulunduğu taraf tercih olunur.

MADDE 4. — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

Ad. K.

Birinci başkana mâzereti halinde başkanlardan en kıdemlisi vekâlet eder.

GEÇİCİ MADDE — Yargıtay dairelerine gelmiş olup da bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte henüz karara bağlanmamış olan işler bu kanun ile vazifelendirilen dairelere devrolunur.

Karar tashih ve tavzihine ait istekler tavzih ve tashihi istenen kararı veren dairece incelenir.

MADDE 5. — Bu kanun yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu kanun hükümlerini Adalet Bakanı yürütür.

Başbakan <i>A. Menderes</i>	Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı <i>S. Ağaoğlu</i>
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı <i>R. Nasuhioğlu</i>
Millî Savunma Bakanı <i>H. Köymen</i>	İçişleri Bakanı <i>F. L. Karaosmanoğlu</i>
Dışişleri Bakanı <i>F. Köprülü</i>	Maliye Bakanı
Millî Eğitim Bakanı <i>T. İleri</i>	Bayındırlık Bakanı <i>K. Zeytinioğlu</i>
Ekonomi ve Ticaret Bakanı <i>Muhlis Ete</i>	Sa. ve So. Y. Bakanı <i>Dr. E. H. Üstündağ</i>
G. ve Tekel Bakanı <i>Sıdık Yırcak</i>	Tarım Bakanı <i>N. Ökmen</i>
Ulaştırma Bakanı <i>S. Kurtbek</i>	Çalışma Bakanı ve İşletmeler Bakanı V. <i>N. Özsan</i>

GEÇİCİ MADDE — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.